

Datum
2018-04-03

Ert datum
2018-02-12

Vår beteckning
2/2018

Er beteckning
S2017/05380/FS

Till
Socialdepartementet
s.registrator@regeringskansliet.se
s.fs@regeringskansliet.se

Yttrande över remissen från Socialdepartementet angående ”Beslutsunderlag om HPV-vaccination av pojkar i det nationella vaccinationsprogrammet” ärendenummer S2017/05380/FS

Ärendebeskrivning

Socialdepartementet önskar att Smittskyddsläkarsföreningen skall yttra sig över Folkhälsomyndighetens beslutsunderlaget till regeringen om att HPV-vaccination av pojkar uppfyller smittskyddslagens (2004:168) kriterier för att införas i det nationella vaccinationsprogrammet.

Fördjupad beskrivning

Folkhälsomyndigheten gör efter en noggrann utredning bedömningen att den HPV-relaterade sjukdomsbördan och effekten av HPV-vaccination på epidemiologi och sjukdomsbörda talar för att införa HPV-vaccination också för pojkar i det nationella allmänna programmet. Smittskyddsläkarsföreningen ställer sig positiv till den nationella myndighetens förslag till regeringen om att även pojkar ska erbjudas HPV-vaccination. Smittskyddsläkarsföreningen menar dock att det är angeläget att Folkhälsomyndigheten också ges i uppdrag att utreda möjligheten att inkludera HPV-vaccination i det särskilda nationella vaccinationsprogrammet, eftersom det annars tar många år innan någon skyddseffekt kan förväntas i vuxna riskgrupper, såsom bland män som har sex med män. Studier har visat att det i den senare gruppen kan finnas preventiva vinster med vaccination även efter sexual debut.

Infektioner med humant papillomvirus (HPV) anses vara den vanligaste sexuellt överförda sjukdomen. I majoriteten av fallen är sjukdomen utan symtom och självläker. En mindre andel övergår i en kronisk infektion som kan då orsaka kondylom (könsvärtor) och efter många år även cancer.

Postadress
Smittskyddsläkarsföreningen
c/o Per Follin
Smittskydd Stockholm
Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen
Stockholms läns landsting

Telefon
08-123 143 37

E-post
per.follin@sll.se

Webbadress
<http://www.slf.se/smittskydd>

Postadress: Box 17533, 118 91 Stockholm
Besök/Internpost: Magnus Laduläsgatan 63 A

HPV-virus är den huvudsakliga orsaken till livmoderhalscancer, men även till analcancer, peniscancer och svalgcancer.

Sedan 2012 erbjuds alla flickor vid 10–12 års ålder HPV-vaccination inom det nationella vaccinationsprogrammet. Vaccinationstäckningen är ca 80% och har lett till minskad förekomst av HPV-infektioner och förstadier till cancer i cervix, anus, vulva och vagina hos kvinnor.

Vaccinationsprogrammet för flickor har även lett till minskad förekomst av kondylom bland pojkar, vilket visar att HPV-vaccination kan ge så kallad flockimmunitet. Enbart flockimmunitet är dock inte tillräckligt för att skydda män mot HPV-relaterad cancer, framför allt inte hos män som har sex med män (MSM). Studier har visat att HPV-vaccination av män ger en minskad mängd HPV-infektioner och förstadier till HPV-relaterad analcancer. Underlaget tyder på att detsamma gäller för peniscancer.

För att en vaccination ska kunna omfattas av ett nationellt vaccinationsprogram ska den enligt smittskyddslagen (SFS 2004:168)

- effektivt förhindra smittspridning eller minska sjukdomsburden av smittsamma sjukdomar i befolkningen, eller vissa grupper av befolkningen
- vara samhällsekonomiskt kostnadseffektiv, och
- vara hållbar från etiska och humanitära utgångspunkter.

Folkhälsomyndigheten bedömer att vaccination av pojkar mot humant papillomvirus (HPV) uppfyller smittskyddslagens tre kriterier för att ingå i ett nationellt allmänt vaccinationsprogram. Bedömningen har gjorts utifrån de 13 faktorer som beskrivs i smittskyddslagstiftningen och dess förarbeten.

Enligt Folkhälsomyndighetens utredning förväntas vaccinet ha direkt effekt på cancerburden hos män, och då särskilt män som har sex med män. Ovaccinerade flickor och pojkar förväntas också få ett bättre skydd mot HPV-relaterad sjukdom genom flockeffekt om också pojkar skulle erbjudas HPV-vaccin inom vaccinationsprogrammet. Sammantaget visar Folkhälsomyndighetens epidemiologiska modellering att två tredjedelar (cirka 200 fall årligen) av de HPV-relaterade cancerfallen bland män förväntas på sikt förebyggas genom det vaccinationsprogram vi redan har idag för flickor. Genom att införa vaccination också för pojkar kan ytterligare cirka 120 cancerfall förebyggas årligen i Sverige, varav hälften bland män.

Den hälsoekonomiska analysen visar att relationen mellan hälsoeffekter och kostnader är rimlig vad gäller HPV-vaccination för pojkar inom det nationella vaccinationsprogrammet. Med en vaccinkostnad som motsvarar dagens listpris skulle kostnaden per vunnet livskvalitetsjusterat levnadsår (QALY) vara ungefär 375 000 kronor. Med en rabatt på samma nivå (85%) som den som gäller i nuvarande upphandling av vaccinet skulle dock

Postadress

Smittskyddsläkarföreningen
c/o Per Follin
Smittskydd Stockholm
Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen
Stockholms läns landsting

Telefon

08-123 143 37

E-post

per.follin@sll.se

Webbadress

<http://www.slf.se/smittskydd>

Postadress: Box 17533, 118 91 Stockholm
Besök/Internpost: Magnus Ladulåsgatan 63 A

vaccination av såväl pojkar som flickor leda till en bättre hälsoeffekt till en lägre kostnad över en hundraårig tidshorisont jämfört med att endast vaccinera flickor.

Eftersom HPV-relaterade sjukdomar uppkommer flera år efter själva smittotillfället, ligger besparingar inom hälso- och sjukvården i form av minskad sjukdomsburda långt fram i tiden. Detta innebär att under de första åren efter ett införande, kommer vaccination av pojkar endast innebära ökade kostnader.

Om vaccinpriset är 85 procent lägre än 2017 års listpris, och vaccinationstäckningen omkring 80 procent, skulle kostnaderna för vaccin vara ungefär 12 miljoner kronor per år. Kostnader för resursutnyttjande inom elevhälsans medicinska insats skulle tillkomma med ungefär 6–11 miljoner kronor årligen.

Folkhälsomyndigheten bedömer slutligen att HPV-vaccination av pojkar inom ett nationellt program vore hållbart ur ett etiskt och humanitärt perspektiv. Vaccinationen kommer dessutom erbjudas jämlikt över landet och införandet baseras på lagstadgade bedömningskriterier.

Ett allmänt vaccinationsprogram som också omfattar pojkar skulle därmed bidra till minskad ojämlikhet mellan kön och familjer med olika ekonomiska möjligheter.

Ekonomiska konsekvenser

Ett införande innebär ökad påverkan på elevhälsans medicinska insatser med ökade arbetskostnader för elevhälsans personal.

Det är viktigt att säkerställa patientsäkerhet, bidra till hög vaccinationstäckning samtidigt som övrig verksamhet inte måste åsidosättas och därför behöver kommuner och friskolor kompenseras för den extra arbetsburda som ett utvidgat vaccinationsprogram skulle innebära. Denna kompensation bör vidare reserveras för elevhälsans medicinska insats.

Konsekvenser för patientsäkerhet

Förslaget skulle innebära en förbättring för patientsäkerheten genom att minska HPV-relaterad sjuklighet

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård

Förslaget är mycket positivt ur jämställdhets- och jämlikhetssynpunkt eftersom det medför att HPV-vaccin erbjuds alla barn oavsett kön och ekonomiska förutsättningar

Administrativa konsekvenser

HPV vaccination av flickor erbjuds idag genom elevhälsans medicinska insatser och det blir denna organisation som skulle påverkas mest om vaccinationsprogrammet mot HPV utökas till att även gälla pojkar.

Postadress

Smittskyddsläkarsföreningen
c/o Per Follin
Smittskydd Stockholm
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Stockholms läns landsting

Telefon

08-123 143 37

E-post

per.follin@sll.se

Webbadress

<http://www.slf.se/smittskydd>

Postadress: Box 17533, 118 91 Stockholm
Besök/Internpost: Magnus Ladulåsgatan 63 A

Viss del av administrationen sker redan idag (vaccin beställning, gruppinformation i klasser) och kan samordnas medan andra delar som innebär individuella moment utökas (dokumentation i journal).

Sammanfattningsvis:

Folkhälsomyndigheten gör bedömningen att HPV vaccination även skall erbjudas pojkar, ett förslag som Smittskyddsläkarföreningen ställer sig positiv till. För att snabbare nå skyddseffekt i vuxna riskgrupper föreslår även Smittskyddsläkarföreningen att Folkhälsomyndigheten ges i uppdrag att utreda möjligheten att inkludera HPV-vaccination i det särskilda nationella vaccinationsprogrammet.

För Smittskyddsläkarföreningen

Per Follin

Postadress

Smittskyddsläkarföreningen
c/o Per Follin
Smittskydd Stockholm
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Stockholms läns landsting

Telefon

08-123 143 37

E-post

per.follin@sl.se

Webbadress

<http://www.slf.se/smittydd>

Postadress: Box 17533, 118 91 Stockholm
Besök/Internpost: Magnus Ladulåsgatan 63 A